

Moneda euro – substitut pentru etalonul-aur

Interviu cu Jesús Huerta de Soto, publicat în WirtschaftsWoche

Economistul spaniol avertizează asupra fobiei deflaționiste din Europa și vede moneda euro drept garant pentru o politică de austeritate sustenabilă.

Domnule profesor Huerta de Soto, după cum știm, rata inflației în zona euro este de doar 0,4%. Suntem amenințați de deflație, așa cum susțin mai mulți experți?

Deflația constă în contracția masei monetare, ceea ce nu se întâmplă în cazul zonei euro. Așa-numitul agregat monetar M3 cunoaște o creștere de 2%, pe când M1 înregistrează o rată mai mare de 6%. Desigur, rata inflației înregistrată în zona euro este sub obiectivul Băncii Centrale Europene (BCE), cu mai puțin de două procente. Dar acest lucru nu este un motiv să alimentăm teama de deflație, așa cum o fac unii bancheri centrali. Ei susțin faptul că scăderea prețurilor este un lucru rău. Acest lucru nu este adevărat. Deflația nu este un dezastru, ci o binecuvântare.

Va trebui să explicați acest lucru!

Gândiți-vă, de exemplu, la țara mea, Spania. Aici, prețurile bunurilor de consum sunt în scădere în prezent. În același timp, economia crește cu aproximativ 2% anual. În 2013, au fost create 275.000 de locuri de muncă iar șomajul a scăzut de la 26% la 23%. Faptele contrazic scenariile negative legate de deflație.

Asta înseamnă că ar trebui să fim mulțumiți cu deflația?

Fără nicio îndoială. Deflația este deosebit de benefică atunci când se produce în condițiile existenței simultane a unei oferte monetare stabile și a creșterii productivității. Un exemplu în acest sens este etalonul aur din secolul al XIX-lea. În acea perioadă, cantitatea de aur a crescut cu doar 1 - 2% pe an. Simultan, companiile din sectorul industrial au generat cele mai mari creșteri în bogăție din întreaga istorie. Prin urmare, BCE ar trebui prin urmare să se orienteze către etalonul aur și să-și reducă obiectivul de creștere a M3 de la 4,5% la 2%. În cazul în care economia zonei euro ar crește cu circa 3% pe an – lucru care ar fi posibil în cazul în care ar fi eliberată din lanțurile reglementărilor guvernamentale -, prețurile ar scădea cu aproximativ 1% pe an.

Dacă deflația este atât de benefică, de ce oamenilor le este așa frică de ea?

Nu cred că cetățenii de rând se tem de scăderea prețurilor. Cei care alimentează această fobie antideflaționistă sunt, de fapt, reprezentanții curentului dominant de gândire economică. Aceștia susțin că o posibilă deflație ar crește povara datoriei reale, ceea ce ar duce la o contractare a cererii agregate. Însă, cei care avertizează acest lucru nu menționează faptul că cei care profită de deflație sunt creditorii, determinând astfel o creștere a cererii lor. De fapt, creșterea nivelului real al datoriei, cauză a deflației, are un efect benefic: reduce motivația de a împrumuta, ceea ce blochează tendința de creștere a datoriei.

Există pericolul ca cetățenii să-și reducă consumul lor, dacă totul este mai ieftin mâine?

Acesta este un argument pe care îl auzim în mod constant și care este greu de înțeles. Este suficient să aruncăm o privire asupra creșterii vânzărilor de smartphone-uri, care

are loc chiar dacă cumpărătorii sunt conștienți de faptul că, în cele din urmă, prețul de vânzare al acestora va fi mai mic peste câteva luni. În Statele Unite a existat deflație timp de decenii după de Războiul Civil. Cu toate acestea, consumul a crescut. Dacă oamenii ar amâna consumul lor ca urmare a scăderii prețurilor ar veni o vreme când ar muri de foame.

O scădere a prețurilor reduce veniturile obținute din vânzări ale companiilor și, în același timp, diminuează dorința acestora de a investi. Sunteți dispus să ignorați acest lucru?

Pentru companii, esențiale nu sunt vânzările, ci profiturile, adică, diferența dintre venituri și cheltuieli. Scăderea prețurilor de vânzare crește presiunea în vederea reducerii costurilor. Prin urmare, companiile vor înlocui muncitorii cu utilaje. Mai multe mașini trebuie să fie produse, ceea ce determină creșterea cererii de forță de muncă în sectorul bunurilor de capital. În acest fel, muncitorii care și-au pierdut locurile de muncă în sectorul bunurilor de consum, ca urmare a scăderii prețurilor vor găsi noi locuri de muncă în sectorul bunurilor de capital. Stocul de capital crește, fără a conduce la șomaj în masă.

Nu cumva simplificați prea mult lucrurile? În realitate, competențele șomerilor și cerințele angajatorilor diferă considerabil, uneori.

Nu spun că piața este perfectă. Prin urmare, este esențial ca piața forței de muncă să fie suficient de flexibilă pentru ca antreprenorii creativi să aibă motive de a angaja noii lucrători.

Care este rolul politicii în toate acestea?

Problema este faptul că politicienii au un orizont de timp prea scurt. Astfel, avem nevoie de un cadru al politicii monetare care să disciplineze atât politicienii, cât și sindicatele. În Europa, acesta este rolul monedei euro. Moneda comună a împiedicat posibilitatea guvernelor de a utiliza mașina de imprimat bani și de a devaloriza moneda pentru a ascunde propriile greșeli în materie de politică economică. Greșelile de politică sunt resimțite direct printr-o pierdere a competitivității țării. Acest lucru duce la adoptarea unor reforme politice dure. În Spania, două guverne au implementat reforme într-un an și jumătate, ceva de neconceput în anii din urmă. Între timp, situația economică se îmbunătățește, iar Spania culege roadele reformelor.

În ceea ce privește Spania, poate fi adevărat, dar în Italia și Franța nu au fost observate încă reforme profunde...

... Ceea ce este un semn că situația ar trebui să se deterioreze mai mult înainte să apară reformele. Experiența arată un lucru important: cu cât situația economică este mai rea, cu atât mai mare este presiunea în favoarea reformelor. Succesele pe care le-am obținut datorită reformelor în Spania și în alte țări din zona euro fac astfel încât această presiune să crească asupra guvernelor de la Paris și de la Roma. Rata ridicată a șomajului a avut un impact în sensul scăderii costurilor forței de muncă în Spania. Cu o medie de aproximativ 20 de euro pe oră, salariile reprezintă doar jumătate din nivelul celor plătite în Franța. Francezii nu pot evita un o politică economică dură, ”o terapie-șoc”, chiar dacă populația se opune. Pentru ca presiunea în favoarea reformelor să fie cât mai puternică posibil în Franța și Italia, Germania trebuie să continue consolidarea fiscală.

BCE se vede din ce în ce mai presată să "deschidă robinetul" monetar și să devalorizeze moneda euro. Presiunea vine din partea comunității științifice, a piețelor financiare și a politicienilor.

Principalele curente economice, keynesianismul și monetarismul, explică faptul că Marea Depresiune din anii 1930 a avut loc tocmai datorită faptului că nu s-au injectat suficienți bani în economie. Acest lucru a generat o mentalitate antideflaționistă în știința economică. Politicienii profită de autoritățile academice pentru a forța BCE să se întoarcă la inflație. Guvernelor le place inflația, deoarece aceasta le oferă posibilitatea de a trăi dincolo de posibilitățile lor, acumulând datoriile imense, pe care, mai apoi, banca centrală le devalorizează prin intermediul inflației. Nu este nici o surpriză faptul că tocmai oponenții politici de austeritate avertizează în privința deflației și demonizează stabilitatea monedei euro. Ei ascund cetățenilor costurile reale ale statului bunăstării.

Președintele BCE, Mario Draghi, a cedat presiunii, promițând că, dacă este necesar, va salva moneda euro folosind mașina de tipărit bani. A greșit?

Atenție! Până acum, Draghi a făcut promisiuni în această privință, dar rareori a acționat. Într-adevăr, BCE a practicat operațiuni de finanțare generoase și a redus ratele dobânzilor, dar randamentul real al titlurilor de stat cu scadență la 10 ani este mai mare decât cel al obligațiilor americane. În ceea ce privește activele totale, BCE a făcut mai puțin decât alte bănci centrale occidentale. În timp ce gardienii monedei euro vorbesc, dar nu acționează, Italia și Franța rămân sub presiunea aplicării reformelor. Prin urmare, este esențial ca BCE să reziste presiunilor din partea guvernelor și din lumea financiară anglo-saxonă, neachiziționând titluri de stat.

Mai precis, ce rol joacă piețele financiare anglo-saxone?

Presa anglo-saxonă și piețele financiare duc campanii aparent împotriva monedei euro și a politicilor de austeritate implementate în Europa continentală. Eu nu sunt un fan al teoriilor conspirative, dar opoziția frontală de la Washington și Londra par a dezvălui intenții ascunse față de euro. Americanii se tem că zilele dolarului ca monedă de rezervă mondială sunt numărate în cazul în care moneda euro supraviețuiește, rămânând o monedă puternică. America a renunțat la disciplina monetară după al Doilea Război Mondial.

Poate supraviețui moneda euro pe termen lung în absența unei uniuni politice?

Majoritatea populației nu susține o uniune politică. Nici nu este de dorit, deoarece ar reduce presiunea austerității fiscale. Cel mai bun sistem monetar într-o societate liberă este etalonul-aur, cu acoperirea completă a tuturor depozitelor și fără bănci centrale dependente de guvern. Atât timp cât acest etalon-aur nu există, trebuie să apărăm moneda euro pentru că ea restricționează accesul guvernelor la mașina de tipărit bani, forțându-le să-și consolideze bugetele naționale și să recurgă la reforme. Într-o anumită măsură, ea funcționează precum etalonul-aur.

Interviu realizat de către Malte Fischer
Economist Șef WirtschaftsWoche
malte.fischer@wiwo.de

Tradus de către Mihaela Gavril
mia_gavril@yahoo.com